

Maailman kielten ja kielitieteiden valintakoe 2024

Koe koostuu 2 osasta. Kokeen kesto on 3 tuntia. Voit jakaa koeajan osien välillä haluamallasi tavalla. Voit liikkua osien välillä kokeen aikana vapaasti. Jos jokin osa jää sinulta kesken, viimeisin tilanne tallentuu vastaukseksi.

Sinulla saa kokeen aikana olla auki ainoastaan valintakoejärjestelmä sekä erillinen aineistotiedosto. Voit luonnostella vastauksiasi ruutupaperille. Ruutupaperille tekemiäsi merkintöjä ei huomioida arvostelussa.

Valintakokeessa on pdf-muodossa olevaa aineistoa. Aineiston saa vetää erilliseen ikkunaan kysymysten rinnalle. Etsi-toiminnon (Ctrl+F tai Cmd+F) käyttäminen on sallittua. Kokeessa jaettava aineisto on tarkoitettu vain valintakoeikäyttöön. Tekijänoikeudellisista syistä materiaalia ei saa jakaa eteenpäin.

Valintakokeen arviointi

Valintakokeessa on 2 osaa. Voit saada 0–50 pistettä kummastakin osasta. Hakijat asetetaan osan 1 pisteiden perusteella paremmuusjärjestyksen. Jos joidenkin koevastaustesi arvioimisen jälkeen on selvää, ettet täytä jotakin valintakoemenestykseen liittyvää hyväksymisehtoa, loput koevastauksesi voidaan jättää arvioimatta.

Sinut voidaan hyväksyä vain, jos sijoitut kokeen osasta 1 saamiesi pisteiden perusteella parhaiten menestyneiden hakijoiden joukkoon, jossa hakijoita on kolminkertainen määrä opintosuuntaakohtaisen valintakoevalinnan aloituspaikkamäärään verrattuna. Lisäksi sinun pitää saada jokaisesta osasta vähimmäispistemäärä. Kokeen arvioija päättää vähimmäispistemäärät kokeen jälkeen. Osien pisteet lasketaan yhteen. Valintakokeen enimmäispistemäärä on 100.

Valintakokeessa sinun on osoitettava, että hallitset kieliopilliset peruskäsitteet, joiden avulla saat analysoida koetilaisuudessa jaettavaa kieleen liittyvää aineistoa tilaisuudessa annettavien ohjeitten avulla.

Osa 1

Osa 1: Aineistotehtävä (0–50 p)

Alla on 20 monivalintakysymystä, jotka perustuvat liitteenä olevaan katkelmaan Michael O'Dellin ja Tommi Niemisen luvusta "Kokeellinen fonetiikka" teoksessa M. Luodonpää-Manni ym. (toim.) Kielentutkimuksen menetelmiä I-V (2020). Lue teksti ja vastaa sen perusteella monivalintakysymyksiin. Valitse jokaisessa kohdassa se vaihtoehto, jota pidät oikeana. Jokaiseen kysymykseen on vain yksi oikea vastaus. Oikeasta vastauksesta saa 2,5 pistettä, vastaamatta jättämisestä ja väärästä vastauksesta 0 pistettä. Voit valita vain yhden vaihtoehdon. Vastausvaihtoehdot ovat satunnaisessa järjestyksessä.

Aineisto on poistettu tekijänoikeussyistä.

1.1. Mitä fonetiikka tutkii?

Vain ääniä, jotka eivät kanna merkitystä kielessä.

Samoja aiheita kuin kielitiede yleisesti.

Tuotettua ja abstraktia puhetta.

Puhetta, jota voidaan tuottaa äänellä tai viitottuna.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.2. Mitä tekstissä sanotaan kielitieteen ja fonetiikan suhteesta?

Fonetiikan menetelmät vaativat läheistä kontaktia tutkittavaan, kun taas kielitieteessä ollaan aina kauempana tutkimuksen kohteesta.

Fonetiikassa käytetään vain empiirisiä metodeja, minkä vuoksi sitä ei käsitetä kielitieteen osa-alueeksi.

Fonetiikassa, toisin kuin kielitieteessä, ei välttämättä oteta kantaa kielen abstraktiin tasoon lainkaan.

Fonetiikassa, toisin kuin kielitieteessä, puheen käsite voidaan ymmärtää monella eri tavalla.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.3. Mitä seuraavista ei mainita fonetiikan mahdolliseksi tutkimuskohteeksi?

Invasiiviset menetelmät.

Puheen osat.

Puheen havaitseminen.

Viittomat.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.4. Mitä sanotaan fonetiikan menetelmistä?

Menetelmät ovat tutkijalle hyvin invasiivisia.

Menetelmien pohjana ovat vain luonnontieteiden ajattelu- ja toimintatavat.

Menetelmät tulevat usein tutkittavan lähelle fyysisesti.

Menetelmien laatuvaatimukset ääniaineistoa kerätessä ovat tarkat, samoin kuin muussakin kielitieteellisessä tutkimuksessa.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.5. Miksi fonetiikkaa on sanottu laboratoriotutkimukseksi?

Koska fonetiikan menetelmät ja toistettavuusvaatimus vaativat kaikissa tilanteissa laboratorio-olosuhteita.

Koska fonetiikassa tutkitaan pelkästään monologista puhetta.

Koska foneettista tutkimusta tehdään usein tarkoissa laboratorio-olosuhteissa.

Koska fonetiikassa on tutkittu enemmän puhetta, joka ei synny oikeassa vuorovaikutuksessa.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.6. Mitä sanotaan monologisesta puheesta?

Puheen monologisuus usein pakottaa fonetiikan tutkimuksen laboratorioon.

Fonetiikka on tutkinut enemmän dialogisia kuin monologisia puhetilanteita teknisistä syistä.

Fonetiikka on tutkinut enemmän monologisia kuin dialogisia puhetilanteita teknisistä syistä.

Monologisuus ei ole osa puheen luonnetta.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.7. Mitä sanotaan puheen ja kielen suhteesta?

Sanojen muoto ja merkitys tuottavat äänteitä.

Observoijan paradoksissa tutkijan kieli vaikuttaa tutkittavaan puheeseen.

Puhe on kielen tärkein käyttömuoto.

Yksilön ja ihmislajin kehityksessä kirjoitustaito on ensisijaisen tärkeää.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.8. Mikä seuraavista kirjoitettua kieltä ja äänteitä koskevista väitteistä pitää paikkaansa?

Kirjoitettu kieli ja äänteet ovat fonetiikassa käsitteinä samamerkityksisiä.

Nykyaikaisessa kielitieteessä uskotaan kirjoitetun kielen ja äänteet yhdistävään malliin.

Arkisessa keskustelussa puhutaan kirjaimista, vaikka tarkoitetaan äänteitä.

Äänteiden antama malli ohjasi pitkään foneettista tutkimusta, mutta nykyään tiedetään kirjoitetun kielen olevan ensisijaista.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.9. Miten fonetiikan tutkimus on kehittynyt teknisesti?

Äänen tehokas pakkaamistekniikka on tuonut uusia mahdollisuuksia, koska sen avulla äänestä voidaan erottaa oleelliset ominaisuudet.

Usein tekniikkaa on kehitetty määrätietoisesti fonetiikan tutkimukseen.

Lankapuhelimien ja kännyköiden käyttö fonetiikan menetelminä ovat kehittäneet tutkimusta teknisesti.

Usein muihin käyttötarkoituksiin kehitettyä tekniikkaa on otettu käyttöön fonetiikan tutkimuksessa.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.10. Mitä länsimaiden antiikissa ajateltiin kielen tutkimisesta?

Puhetta piti tutkia, koska sitä pidettiin ajattelun ja ajatusten välittämisen tärkeimpänä välineenä.

Joidenkin mielestä konkreettisen puheen havainnointi loukkasi kielen merkitystä ihmisen erityispiirteenä.

Jo tuolloin ääntämistä pidettiin tärkeänä erityispiirteenä, ja sitä havainnoitiin empiirisesti.

Kieltä sai tuolloin tarkastella ainoastaan filosofisella tutkimusotteella.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.11. Miksi fonologiaa ja fonetiikkaa ei pitkään erotettu toisistaan?

Puheen katsottiin rakentuvan peräkkäisistä, erillisistä äänteistä.

Puheen katsottiin rakentuvan lomittuneista kirjaimista.

Puheesta tutkittiin vain fonetiikkaa, eli myös merkitystä erottamattomien äänteiden tasoa.

Puheesta tutkittiin vain fonologiaa eli merkitystä erottavien äänteiden tasoa.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.12. Mitä prosodiasta sanotaan?

Prosodia on nykyään vähän tutkittu fonetiikan osa-alue.

Prosodiaa ei juurikaan merkitä kirjoituksessa.

Prosodiaan kuuluvat vain puheen sävelkulku, kestot ja rytmi tai painostus.

Prosodian käsite keksittiin 1900-luvun lopulla.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.13. Mikä seuraavista on kuulovaikutelmiin perustuvan foneettisen kuvauksen ongelma?

Havainnot voivat koskea ainoastaan vaikeasti tavoitettavia kinesteettisiä seikkoja.

Akustiset ominaisuudet vääristävät havaintoja.

Havainnot voivat koskea ainoastaan artikulaatiota.

Havaintoja ei voi saattaa sellaisinaan muiden tutkijoiden tietoon.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.14. Mikä näistä mainitaan merkittävänä edistysaskeleena kokeellisen fonetiikan muotoutumisessa?

Äimän vuonna 1918 foneettiseen tutkimukseen kehittämä mittauslaite

Ääntämisen kuvantamismenetelmät

Ääntämisen visualisointi tutkijan mielessä

Äänentallennuksen kehittyminen 1800-luvun alussa

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.15. Mikä merkitys äänentallennustekniikalla oli kokeelliselle fonetiikalle?

Sen avulla samaa ääntämystä pystyi kuuntelemaan samanlaisena toistuvasti.

Se toi fonetiikkaan mahdollisuuden tarkastella toistettavuutta empiirisesti.

Se vähensi kokeellisen fonetiikan empiirisyyttä ja toi tämän lähemmäs perinteistä kielitiedettä.

Sen avulla tutkittavaa puhujaa voitiin pyytää toistamaan ääntämystä samalla tavalla ilman muutoksia.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.16. ”Ihminen ei tarkalleen ottaen koskaan ’sano’ esimerkiksi lyhyttä a- tai ä-vokaalia.” Mitä tällä tarkoitetaan?

Puhe-elimistö osaa tuottaa automaattisesti oikean pituisia vokaaleja puhujan tahtomatta.

Puhe-elimistö on jatkuvassa liikkeessä, ja kuulija havaitsee tästä liikejatkumosta erikestoisia ja -laatuisia vokaaleja.

Puhe-elimistö toimii kuin auton vaihteisto, joka on dynaaminen.

Puhe-elimistön ja kirjainten välillä on saumaton yhteys.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.17. Mikä ero kirjoituksen ja puheen välillä on?

Kirjoituksessa koartikulaatio yhdistää kirjaimia, puheessa rakennuspalikat ovat peräkkäin.

Kirjoituksessa on peräkkäisiä erillisiä elementtejä, puheessa elementtien osat esiintyvät ajallisesti limittäin.

Kirjoituksessa rakennuspalikat ovat peräkkäin, puheessa koartikulaatio yhdistää kirjaimia.

Kirjoituksessa elementtien osat esiintyvät ajallisesti limittäin, puheessa on peräkkäisiä erillisiä elementtejä.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.18. Miksi tekstissä verrataan sinfoniaa puheeseen?

Sinfonia, kuten puhekin, muistuttaa puhujan artikulatorista suunnitelmaa.

Sinfonia, kuten puhekin, on yhden äänentuottajan sooloesitys.

Sinfoniassa, kuten puheessakin, on suunniteltu äänisignaali.

Sinfoniassa, kuten puheessakin, useat limittäin tuotetut osat saavat aikaan äänisignaalin.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.19. Mikä seuraavista puheenvuoroihin liittyvistä väitteistä pitää paikkaansa?

Puheenvuorot ovat monasti samanaikaisia.

Erilaisten puheenvuorojen prosessointiaika aivoissa vaihtelee.

Puheviestinnässä annetaan kaikille osallistujille puheenvuoroja.

Mielenosoituksissa on useita puheenvuoroja.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

1.20. Miten fonetiikassa ja muussa kielitieteessä havainnoidaan tutkimuskohteita?

Fonetiikka havainnoi tutkimuskohteita diskreetteinä kategorioina, muu kielitiede havainnoi tutkimuskohteita dynaamisessa jatkumossa.

Fonetiikka havainnoi tutkimuskohteita dynaamisessa jatkumossa, muu kielitiede havainnoi tutkimuskohteita diskreetteinä kategorioina.

Fonetiikka havainnoi tutkimuskohteita dynaamisina kategorioina, muu kielitiede havainnoi tutkimuskohteita diskreettinä jatkumona.

Fonetiikka havainnoi tutkimuskohteita diskreettinä jatkumona, muu kielitiede havainnoi tutkimuskohteita dynaamisina kategorioina.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

Osa 2

Tieteen termipankki määrittelee morfeemin seuraavasti: ”Määritelmä: kielen pienin omaa merkitystä kantava rakenneyksikkö. Selite: Morfeemi on morfologian perusyksikkö. Sitä vastaava konkreettinen rakenneyksikkö on morfi. Morfeemeja ovat esim. sanavartalot, tunnukset, päätteet ja liitteet. Sekä leksikaalisilla morfeemeilla (esim. sanoilla talo tai minä) että kieliopillisia tehtäviä kantavilla kieliopillisilla morfeemeilla (esim. suomen sijapäätteellä -ssA) on omat merkityksensä.”

Morfeemianalyysi (0–30 p)

Tehtävässä on kuvitteellisen lawben kielen aineistoa ja kymmenen aineiston morfeemeihin liittyvää monivalintakysymystä. Kuhunkin kysymykseen on yksi oikea vastaus. Oikeasta vastauksesta saa 3 pistettä, vastaamatta jättämisestä ja väärästä vastauksesta 0 pistettä.

Lauseenmuodostus (0–20 p)

Tehtävässä on lisää kuvitteellisen lawben kielen aineistoa. Valitse oikea lawbenkielinen käänнос. Kuhunkin kysymykseen on vain yksi oikea vastaus, ja siitä saa 4 pistettä. Tehtävien ratkaisemiseksi kannattaa analysoida aineistosta niin monta morfeemia kuin mahdollista.

Osa 2, tehtävä 2.1 (0–30 p)

Morfeemianalyysi

Ohessa on kuvitteellisen lawben kielen aineistoa. Alla on kymmenen aineiston morfeemeihin liittyvää monivalintakysymystä. Kuhunkin kysymykseen on yksi oikea vastaus. Oikeasta vastauksesta saa 3 pistettä, vastaamatta jättämisestä ja väärästä vastauksesta 0 pistettä. Vastausvaihtoehdot ovat satunnaisessa järjestyksessä. Tehtävän ratkaisemiseksi kannattaa analysoida aineistosta niin monta morfeemia kuin mahdollista.

Seuraavassa on kuvitteellisen lawben kielen aineistoa.

lawbe

suomi

ksu sewe netrminni 'minä kuuntelen sinua'

swe kusu netrminni 'sinä kuuntelet minua'

ksee nwold meghminni 'hän lukee kirjaa'

ksu kesee netrminni 'minä kuuntelen häntä'

ksiiba kusun nwold chaaminni 'he antavat kirjan minulle'

ksee kasabas nwold chaaminni 'hän antaa kirjan meille'

swiba nwold meghkador 'te luette kirjan (futuuri)'

ksaba keseen nwold chaakador 'me annamme kirjan hänelle (futuuri)'

ksiiba kasaba netrfaale 'he kuuntelivat meitä'

swiba kisiiba netrkador 'te kuuntelette heitä (futuuri)'

ksee kusu netrfale 'hän kuunteli minua'

ksaba kisiibas nwoldba chaaminni 'me annamme kirjat heille'

ksu siwibas nwoldba chaaminni 'minä annan kirjat teille'

swe kisiibas nwold meghfale 'sinä luit kirjan heille'

ksaba keseen nwoldba chaafale 'me annoimme kirjat hänelle'

2.1.1. Persoonapronominin subjektimuoto (tekijä) yksikön toisessa persoonassa ilmaistaan morfeemilla

swe

swiba

nwold

kusu

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.1.2. Persoonapronominin suora objektimuoto (verbin ilmaiseman tekemisen kohde) yksikön kolmannessa persoonassa ilmaistaan morfeemilla

keseen

kusu

ksee

kisiiba

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.1.3. Persoonapronominin epäsuora objektimuoto (verbin ilmaiseman tekemisen kohteen vastaanottaja) monikon ensimmäisessä persoonassa ilmaistaan morfeemilla

kasabas

kasaba

ksee

keseen

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.1.4. Persoonapronominin subjektimuoto monikon toisessa persoonassa ilmaistaan morfeemilla

swe

kisiiba

kador

swiba

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.1.5. Verbin preesensmuoto (nykyhetkessä tapahtuva tekeminen) ilmaistaan morfeemilla

chaa

netr

minni

fale

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.1.6. Verbin futuurimuoto ilmaistaan morfeemilla

megh

kador

nwold

fale

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.1.7. Verbin menneen ajan muoto ilmaistaan morfeemilla

fale

megh

kusu

nwoldba

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.1.8. Lawben kielen morfeemin, joka ilmaisee persoonapronominin suoran objektimuodon monikon toisessa persoonassa, voi päätellä aineistosta, ja se on

sewe

sweba

swiba

siwiba

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.1.9. Lawben kielen morfeemin, joka ilmaisee persoonapronominin epäsuoran objektimuodon yksikön toisessa persoonassa, voi päätellä aineistosta, ja se on

ksun

siwiban

sewen

sewes

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.1.10. Lawben kielen sanajärjestys on

subjekti – verbi – suora objekti – epäsuora objekti

epäsuora objekti – suora objekti – subjekti – verbi

subjekti – epäsuora objekti – suora objekti – verbi

verbi – suora objekti – subjekti – epäsuora objekti

Jätän vastaamatta kysymykseen.

Osa 2, tehtävä 2.2 (0–20 p)

Lauseenmuodostus

Ohessa on kuvitteellisen lawben kielen aineistoa. Valitse oikea lawbenkielinen käännös. Kuhunkin kysymykseen on vain yksi oikea vastaus, ja siitä saa 4 pistettä. Tehtävän ratkaisemiseksi kannattaa analysoida kaikki aineiston morfeemit.

Seuraavassa on edellisen tehtävän kuvitteellisen lawben kielen aineisto, johon on lisätty viisi sanaa.

lawben kieli

suomen kieli

ksu sewe netrminni 'minä kuuntelen sinua'

swe kusu netrminni 'sinä kuuntelet minua'

ksee nwold meghminni 'hän lukee kirjaa'

ksu kesee netrminni 'minä kuuntelen häntä'

ksiiba kusun nwold chaaminni 'he antavat kirjan minulle'

ksee kasabas nwold chaaminni 'hän antaa kirjan meille'
swiba nwold meghkador 'te luette kirjan (futuuri)'
ksaba keseen nwold chaakador 'me annamme kirjan hänelle (futuuri)'
ksiiba kasaba netrfale 'he kuuntelivat meitä'
swiba kisiiba netrkador 'te kuuntelette heitä (futuuri)'
ksee kusu netrfale 'hän kuunteli minua'
ksaba kisiibas nwoldba chaaminni 'me annamme kirjat heille'
ksu siwibas nwoldba chaaminni 'minä annan kirjat teille'
swe kisiibas nwold meghfale 'sinä luit kirjan heille'
ksaba keseen nwoldba chaafale 'me annoimme kirjat hänelle'
budis 'kertoa'
kwonz 'tarina'
nild 'etsiä'
ksem 'lelu'
fums 'koira'

2.2.1. Valitse oikea lawbenkielinen käännös.

Koira etsi leluja.

Ksemba fums nildkador.

Fums ksem nildfale.

Fums ksemba nildfale.

Fums ksemba nildkador.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.2.2. Valitse oikea lawbenkielinen käännös.

He kertoivat meille tarinoita.

Ksiiba kasabas kwonzba budisfale.

Ksiiba kasaba kwonz budisfale.

Ksiiba kwonzba kasabas budisfale.

Ksiiba kasabas kwonzba budisminni.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.2.3. Valitse oikea lawbenkielinen käännös.

Minä etsin koiria. (futuuri)

Swe fumsba nildfale.

Ksu nildfale fums.

Ksu nildkador fumsba.

Ksu fumsba nildkador.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.2.4. Valitse oikea lawbenkielinen käännös.

Sinä annat lelun minulle. (preesens)

Swe kusun ksem chaaminni.

Ksee kusun ksem chaaba.

Swe ksem kusun chaaminni.

Swe kusun ksemba chaaminni.

Jätän vastaamatta kysymykseen.

2.2.5. Valitse oikea lawbenkielinen käännös.

Me kuuntelemme tarinaa. (preesens)

Ksa kwonzba netrminni.

Minni kwonz netrkador.

Ksaba kwonz netrminni.

Ksaba netrminni kwonz.

Jätän vastaamatta kysymykseen.